

vloeistof afscheiden. Deze komt te voorschijn uit een klier aan de zijden van den hals. Klaarblijkelijk is deze handelwijze bedoeld als een soort van verdedigingsmiddel. Omtrent hoedanigheden en geaardheid van dit vocht is mij echter niets naders bekend.

De voortplanting van den posthoorn geschiedt niet zeer snel. Jaarlijks worden er slechts twee of drie eierpakketten gelegd, welke elk een 20—40-tal eitjes bevatten. Na een dag of zestien komen deze uit. De jonge slakjes dragen op hun schelp een fijn dons, waardoor men vroeger meende, bij het vinden van deze diertjes met een aparte soort te doen te hebben, de *Planorbis similis* van Müller. Later echter heeft men bemerkt, dat meer slakkensoorten dezelfde eigenaardigheid bezitten.

Amsterdam.

L. DORSMAN Cz.

Rotterdamsche Natuurhistorische Club.

Vergadering 16 Februari 1909.

De voorzitter, Dr. Büttikofer, opent de vergadering, waarna de heer Van den Houten eenige gallen laat rondgaan, benevens het werkje van Dr. Ross: »Die Gallenbildungen der Pflanzen.

De heer Dr. Wouterlood bespreekt een tand van den fossielen haai: *Carcharodon megalodon* en een z.g. »Rose de Sable« uit El Goliah (Sahara) bestaande uit calcite kristallen.

De heer A. J. Zöllner laat rondgaan de drie inlandsche Rhagium-soorten, nl. *Rh. bifasciatum*, *Rh. cycophanta* en *Rh. mordax*.

De heer J. G. Zöllner vertoont een fraaie serie van *Spilosoma menthastri* Esp., een overgang vertoonende van zeer zwaargestippelde ex. tot een bijna ongeteekend ex. De vlinders waren deels gekweekt, deels gevangen.

De heer Dr. Büttikofer doet mededeelingen over een aanwezig ex. van een steenkrab *Lithodes arctica* — gevangen in de Oostzee tegenover de kust van Mecklenburg-Schwerin — met zijwaarts uitgestrekte pooten metende 70 cM. Deze soort, die in de Noord- en Oostzee thuis behoort, vertegenwoordigt een groep van krabben, die als het ware den overgang vormt tusschen kreeften en krabben, en daardoor gekenmerkt is, dat het achterlijf sterker ontwikkeld is dan bij de gewone krabben, hoewel het nog onder het borststuk ingeslagen wordt. De nog grootere *Homola Cuvieri* uit de Middellandsche Zee is ook een vertegenwoordiger dezer groep.

De heer Wachter bespreekt *Rumex scutatus* L., *R. acetosa* L. en *R. acetosella* L., de laatste met de vormen *multifidus* L. en *integrifolius* Wallr.

Vergadering 30 Maart.

De voorzitter, Dr. Büttikofer, opent de vergadering, waarna de heer Jansen vertoont *Poa pratensis*, var. *costata* Hartm. — nieuw voor ons land, — benevens Rotterdamsche ex. van *Poa compressa*.

De heer v. d. Houten doet eenige mededeelingen over onze beide *Dipsacus*-soorten.

De heer Lindemans geeft eenige zeer zeldzame *Caligo*-soorten rond.

De heer J. G. Zöllner vertoont een uitgebreide serie van *Spilosoma Mendica*.

De heer A. J. Zöllner laat circuleeren eenige interessante aberraties van *Callidium variable* — waarvan het type geheel geelrond is, — nl. 1e. een ex. waarvan de bovenzijde rood is, maar de onderzijde gedeeltelijk en de sprieten naar 't uiteinde donker. 2e. Een ex. als no. 1, maar schedel zwart en achterlijf rood. 3e. Een ex. als no. 2, maar het achterlijf voor de helft zwartachtig. 4e. De ab. *nigrinum*, geheel in kleur afwijkend. Dekschilden zwartgroen, halsschild donker gevlekt en dijen zwart.

De heer Dr. v. d. Feen, vestigt de aandacht op de nieuwe uitgave door J. van Baren, van »De Bodem van Nederland«.

De heer Wachter laat een groot aantal buitenlandsche *Trifolium*s rondgaan.

De heer De Koning geeft eenige resultaten uit de determinaties van de organismen uit plm. 130 open waterputten in N.-Brabant, Gelderland en Limburg. Het aantal soorten bedroeg ruim 200. *Cyclops* kwam voor in de helft der putten; *Cypris* in 51; *Gaumarus pulex* in 2; *Asellus aquaticus* in 6; mijten, insecten, insectenlarven in 18; Daphniden in 20. Van de *Rotatoriën* kwamen 28 soorten voor; o.a. *Rotifer vulgaris* in 69 p.; *Anurea aculeata* in 37 p. *Infusoren* 39 soorten, maar in 't algemeen niet veel in aantal; o.a. *Paramecium caudatum* in 12 p.; *Stentor polymorphus* in 12 p.; *Carchesium lachmannii* in 25 putten. *Anastigophoren* 11 soorten, 't meest *Heteronema acus* in 4 p. *Rhizopoden* 24 soorten, waarvan *Arcella vulgaris* in 52 p.; *Difflugia globulosa* in 16 p.; *Diffl. pyriformis* in 12 p. *Groenalgen* zeer weinig, alleen enkele keeren draadalgen aan de wanden vastgehecht. *Blauwalgen* 9 soorten (*Oscillatoria*'s) in een 30-tal putten. *Schimmels* 12 soorten in een 40-tal putten. *Kiezelalgen* 34 soorten; o.a. *Eunotia uncinata* in 54 p.; *Synedra ulna* in 24 p.; *Amphora ovalis* in 25 putten.

W. H. WACHTER, Secr.

Reigers en Aalscholvers.

Het is nog naar aanleiding van Uw bericht in de *N. R. Ct.* omtrent broedplaatsen van reigers en aalscholvers, dat ik eindelijk overga iets daaromtrent te berichten.

Zooals Uw wel merken zult, ben ik op dat punt een leek en kan dus geen volledige inlichtingen geven, ook daarom heb ik gearzeld, en ik meende te weten, dat meer bevoegden wel zouden schrijven.

Evenwel bij nader informeren, bleek mij, dat daarvan niets gekomen was, en toch leek mij de mededeeling wel de moeite waard.

Maar ter zake: In het laatst van de jaren '70, was er een reiger-broedplaats op de hofstede van den Heer Joh. v. d. Linde, voornamelijk in iepenboomen, maar allengs kwamen er aalscholvers en na hevige gevechten namen zij bezit van de nesten, ze waren grooter in aantal en in gevechtswaarde de baas.

De aalscholvers vermenigvuldigden verbazend, en weldra namen zij ook bezit van de bijstaande Canada-populieren, heele takken braken zij af voor hun nesten, en van verre was de hofstede te herkennen aan de wit-glimmende boomen met vele doode takken. Twee Canada's munten vooral uit, daar waren te samen 63 nesten in. Honderden vogels waren daar, en de schade bleef niet uit; door het aanhoudend afbreken der takken gingen de boomen dood en het gras in de wei wilden ook de beesten niet meer eten, zoodat v. d. Linde er toe overging de vogels uit te roeien. Dat was ongeveer half in de jaren '80. Inmiddels hadden de reigers een andere plaats gezocht op een naburige hofstede, van Klompe. Daar konden zij zich handhaven, want vertoonden er zich aalscholvers, dan werden ze verjaagd met geweer.

Heel gemakkelijk ging het niet, de aalscholvers te verjagen, doch met het roeien van een gedeelte boomen en door het vele schieten werd de hofstede gezuiverd bij v. d. Linde.

In dien tijd werden ook bij Klompe de boomen gerooid en heel spoedig waren de reigers weer bij v. d. Linde, en ze zijn er tot heden altijd nog gebleven, dit was ongeveer begin der jaren '90. Evenwel moest er nog al op de aalscholvers gepast worden, want af en toe kwamen zij nog terug.

Vóór eenige jaren werden de eieren wel uitgehaald, er waren enkele lui die wel reigereieren lusten, en 't halen was vrij, doch tegenwoordig valt dat niet meer voor. Veel uitbreiding krijgt de kolonie niet, want is de vóórzomer erg winderig, dan waaien er vele jonge reigers uit. Bij storm is het wel gebeurd, dat ze met manden op de mestvaalt gebracht werden. Tegenwoordig zijn er ongeveer 120 nesten, en slechts een korten tijd in den winter zijn ze verlaten.

't Is een eigenaardig geluid als je die broedplaats passeert en altijd zijn ze zoo bedrijvig bezig. Veel voedsel halen ze uit het naburig Flakkee en uit Duiveland, daar is de watervoorraad grooter, dus ook het aas. Bij ons in 't vischwater is niet veel schade aan te richten, wijl er zoo weinig paling zit, en in den voor-zomer vooral, worden voor de jonge reigers vele slakken opgepikt; later zie je ze met de oude aan den greppelkanten in het klaverland ook zoeken.

Meeuwen en katten zijn ook altijd onder die boomen te vinden, want het vischje dat ontglipt, is hun prooi.